

Accesul la finanțare al IMM-urilor

Comisia Europeană monitorizează accesul la finanțare al IMM-urilor prin intermediul sondajului SAFE (Survey on the access to finance enterprises) realizat în parteneriat cu Banca Centrală Europeană în perioada septembrie - octombrie a fiecărui an. În ceea ce urmează prezentăm câteva din răspunsurile obținute în ultimele patru sondaje.

În 2022, costurile operaționale au devenit cea mai importantă problemă a IMM-urilor din România, surclasând dificultățile privind disponibilitatea muncii calificate, cererea, reglementarea, competiția și accesul la finanțare (Fig. 1). În România, Ungaria și Polonia problema costurilor operaționale a devenit mai presantă decât problema găsirii de forță de muncă calificată, pe când în Cehia cele două probleme au fost evaluate ca fiind de aceeași importanță. De notat că în România toate problemele sunt evaluate a fi de mai mare importanță decât în celelalte țări în regiune (Fig.1). Accesul la finanțare, ca și în celelalte țări, este considerată o problemă de cea mai mică importanță și în 2022.

Cele mai relevante surse de finanțare pentru IMM-uri sunt liniile de credit/ overdraft /overdraft de card în România și Cehia, leasing-ul în Polonia și granturile în Ungaria (Fig. 2). În România toate sursele de finanțare cu excepția factoring-ului, titlurilor și acțiunilor emise au devenit relevante pentru mai multe IMM-uri în 2022. În Cehia sursele interne de finanțare și creditul comercial au câpătat mai multă relevanță, în Ungaria granturile și liniile de credit au detronat leasing-ul, iar în Polonia leasing-ul și liniile de credite conduc detașat ca cele mai relevante surse de finanțare.

În trimestrele 2-3 din 2022 cele mai utilizate surse de finanțare au rămas linia de credit/ overdraft/ overdraft de card în România, Cehia și Ungaria și leasing-ul în Polonia (Fig. 3). La aceste surse de finanțare au recurs 39% din firme în România, 23% din firme în Cehia, 21% din firme în Ungaria și 40% din firme în Polonia. În 2022 față de 2021, IMM-urile au utilizat mai mult sursele interne, creditul comercial și leasing-ul în România, liniile de credit și granturile în Ungaria, sursele interne în Cehia, creditul comercial în Polonia. Creditul comercial este a treia cea mai răspândită sursă de finanțare în România, fiind utilizat de 20% și respectiv 18% din IMM-uri în 2022 și 2021. În Polonia creditul comercial a câștigat teren în 2022 și a devenit a doua cea mai răspândită sursă de finanțare, fiind utilizat de 34% din IMM-uri. În Cehia și Ungaria această sursă de finanțare este puțin utilizată (doar de către 7% respectiv 3% din firme).

În 2022, la fel ca în anii precedenți, în România majoritatea IMM-urilor (66%) au dorit volume de finanțare externă între 25 mii euro și 1 mil euro, companiile fiind egal împărțite pe tranșele intermediare de 25 mii – 100 mii euro, 100 - 250 mii euro și 250 mii -1 mil euro (Fig. 4). Aceste volume au fost dorite într-o măsură mai mică în celelalte țări: 49% din firme în Ungaria și 60% din firme în Cehia și Polonia. În România și Cehia spre deosebire de Ungaria și Polonia relativ puține firme doresc finanțări mici (sub 25 mii euro): 7% din companii în România și 6% din companiile în Cehia, comparativ cu 19% din companiile în Ungaria și 16% în Polonia.

Ponderea companiilor fără limitări în obținerea finanțării din surse externe a fost dublă în România și Polonia comparativ cu Ungaria și Cehia, cu toate că ponderea acestor companii a scăzut abrupt în 2022 în toate țările. Pentru cele mai multe companii din România (40%), Cehia (37%), Polonia (35%), Ungaria (23%) principalul obstacol în obținerea finanțării din surse externe a devenit costul finanțării (Fig. 5). Cu toate acestea, excludiunea de la finanțare nu s-a înrăutățit, ponderea companiilor fără finanțare disponibilă s-a menținut la nivelul anului anterior și doar în România sub nivelul de dinainte de pandemie.

Fig 1. Cât de importante au fost următoarele probleme în ultimele 6 luni?

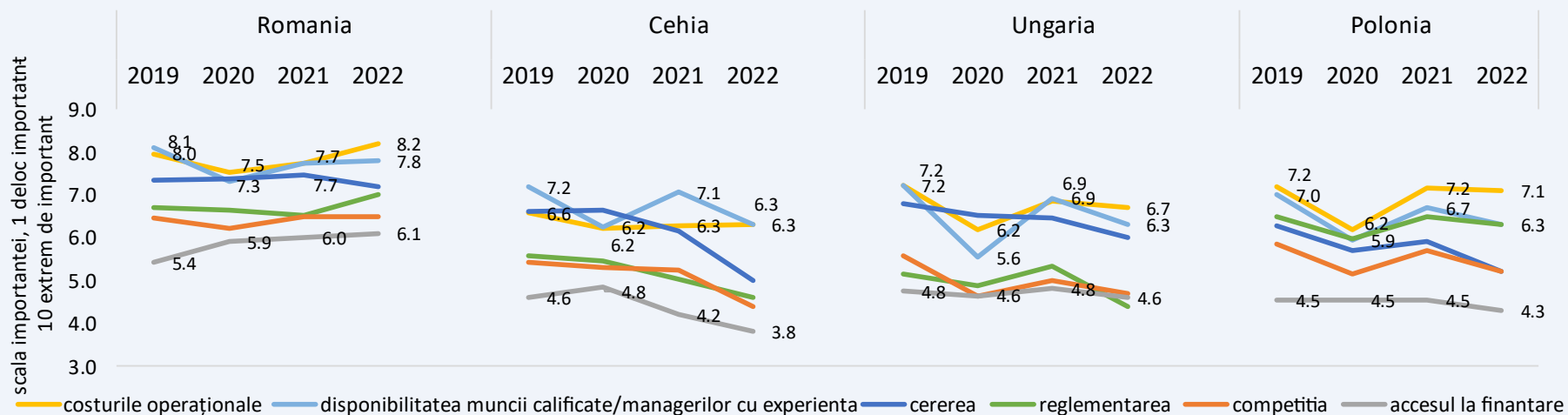

Fig 2. Cele mai relevante surse de finanțare pentru IMM-uri

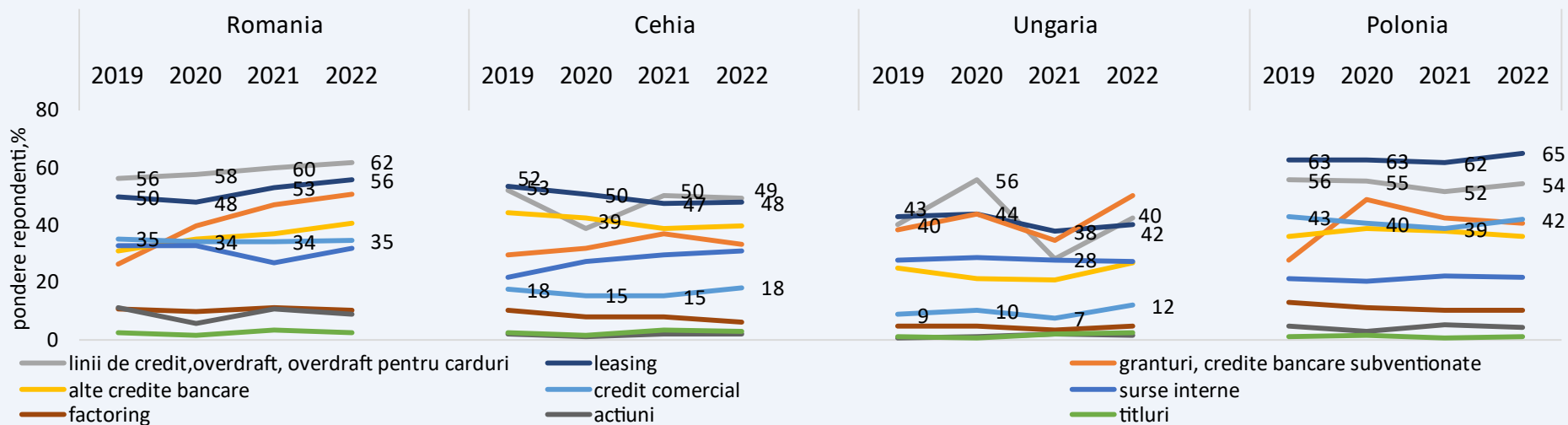

Fig 3. Sursele de finanțare utilizate în ultimele 6 luni

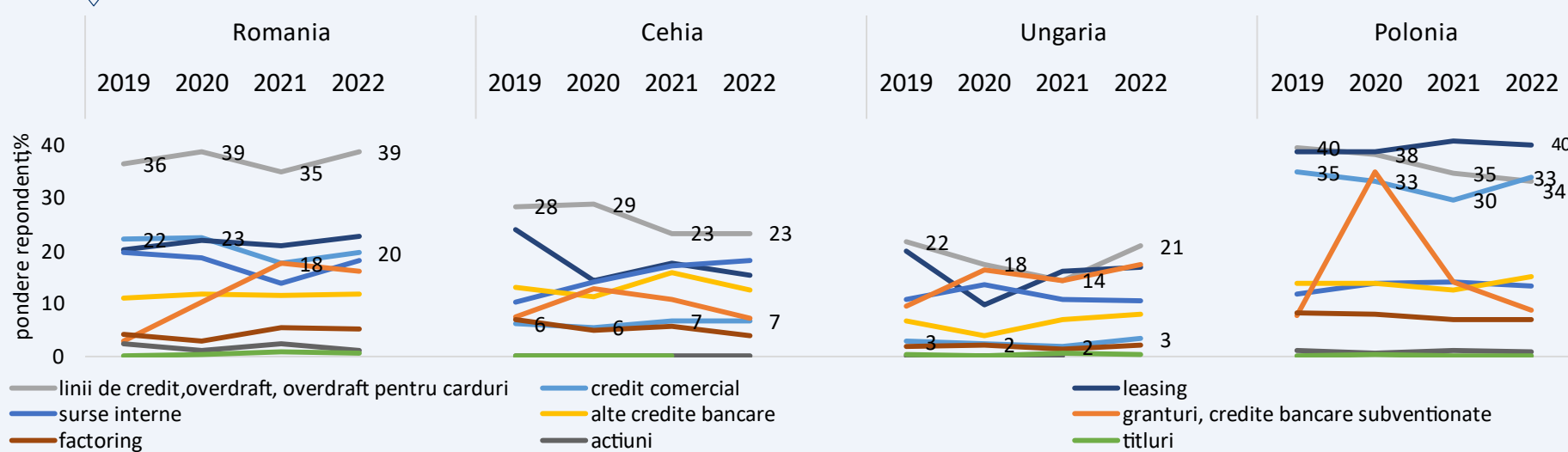

Fig 4. Valoarea finanțării urmărită a se obține

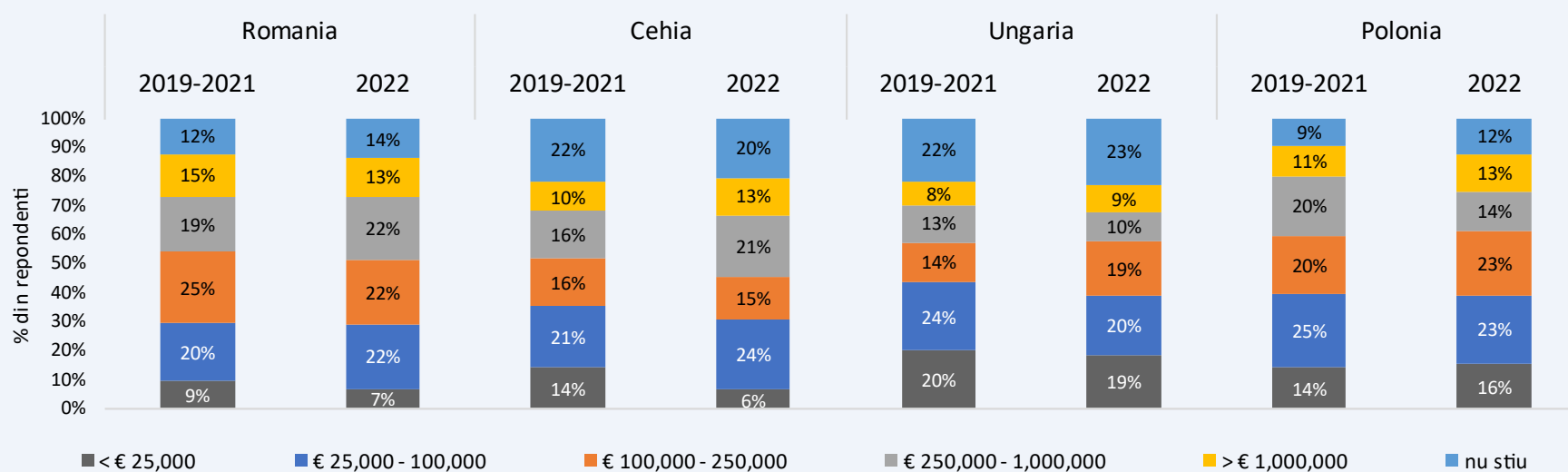
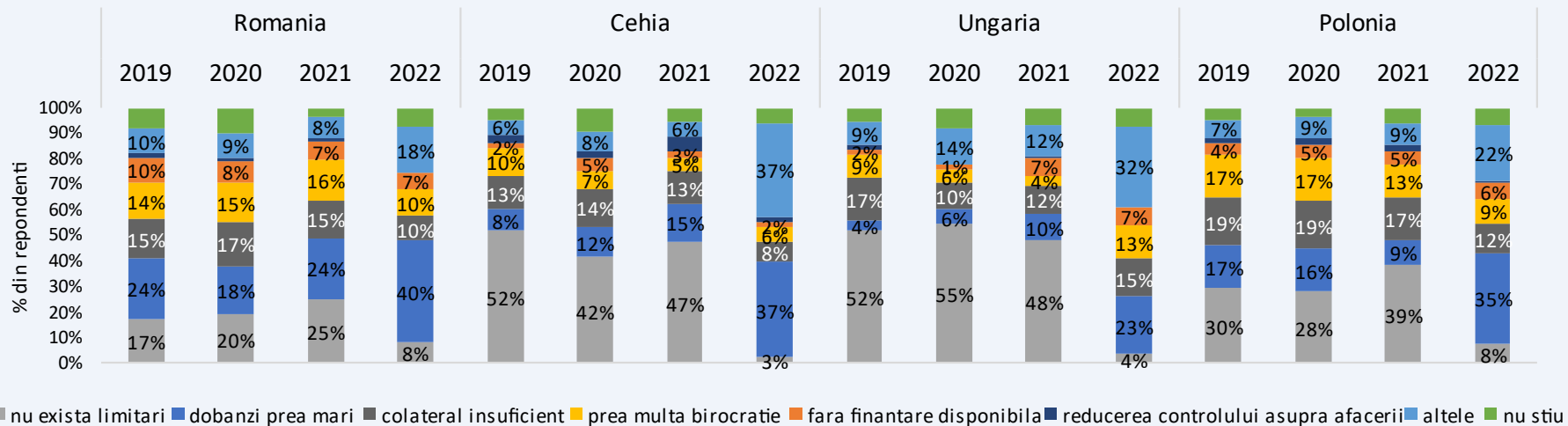

Fig 5. Cei mai importanți factori ce limitează obținerea finanțării din surse externe

Sursa: calcule proprii bazate pe SAFE

Indicatori macroeconomici							
	2019	2020	2021	2022	2023.01	2023.02	date anuale
Sectorul real							
PIB, creștere reală, anuală%	4,2	-3,7	5,8	4,8			
PIB, mld lei	1063,8	1066,8	1187,4	1412,5			
PIB, mld €	224,2	220,5	241,3	286,4			
Rata șomajului BIM*, %	4,9	6,0	5,6	5,6	5,6	5,5	
Salariu mediu net lunar, €	653	684	720	806	864	870	
Balanța de plăți (m€)							
Export (bunuri+servicii), FOB	90.126	81.326	98.079	121.817	9.808	20.072	
Import (bunuri+servicii), FOB	99.324	90.837	111.778	141.587	10.822	22.260	
Deficit comercial	-9.198	-9.511	-13.699	-19.770	-1.014	-2.188	
Cont curent deficit (-)/surplus (+)	-10.903	-10.898	-17.474	-26.571	-949	-2.614	
Deficit cont curent, % PIB	-4,9	-4,9	-7,2	-9,3			
Investiții străine directe nete	-4.848	-2.960	-8.820	-9.618	-1.173	-1.976	
Investiții străine directe nete, % PIB	-2,2	-1,3	-3,7	-3,4			
Buget fiscal consolidat							
Venituri, mld lei	321,1	322,5	379,6	460,1	39,6	73,9	
Cheltuieli, mld lei	369,4	424,4	459,6	541,1	43,6	91,0	
Deficit (-)/Surplus(+), mld lei	-48,3	-101,9	-80,0	-81,0	-4,0	-17,0	
Deficit, %PIB	-4,5	-9,6	-6,7	-5,7			
Sectorul bancar (m€)							
Credit neguvernamental	55.986	57.989	65.526	73.495	73.966	74.368	
Credit neguvernamental, % PIB	25,0	26,3	27,2	25,7			
Credite în valută	18.116	17.672	18.065	22.895	22.996	23.549	
Depozite	76.933	86.416	96.866	103.749	104.326	106.114	
Depozite în valută	26.364	30.068	33.925	35.435	35.572	35.490	
Datorie externă (m€)							
Datorie externă	109.783	126.751	136.585	142.721	150.235	154.435	
Administrația publică	39.657	57.712	58.816	57.657	64.847	66.574	
Banca centrală	1.217	1.162	3.366	3.404	3.389	3.410	
Soc. care acceptă depozite, fără banca centrală	7.839	7.227	7.798	10.915	10.744	10.999	
Alte sectoare	24.343	24.102	25.534	27.203	27.316	27.178	
Investiția directă: instrum. de natura datoriei	36.727	36.548	41.071	43.542	43.939	46.274	
Datorie externă pe termen mediu și lung (TML)	73.056	90.203	97.544	97.685	104.696	106.575	
Datoria externă pe termen scurt (TS)	33.260	33.266	39.041	45.036	45.539	47.860	
Serviciul datoriei TML	16.110	16.840	15.968	19.195	859	2.629	
Serviciul datoriei TS	50.029	55.530	70.002	50.599	4.557	8.759	
Rezerve internaționale							
Rezerve brute, m €	37.450	42.517	45.831	52.305	56.067	57.682	
Rezerve brute, % PIB	16,7	19,3	19,0	18,3			
Prețuri – curs de schimb							
Inflație IAPC zona euro (%) sfârșit perioadă	1,3	-0,3	5,0	9,2	8,6	8,5	
Inflație IAPC România (%), sfârșit perioadă	4,0	1,1	6,7	14,1	13,4	13,4	
Curs RON/€, sfârșit perioadă	4,7793	4,8694	4,9481	4,9474	4,9221	4,9200	
Depreciere (+)/apreciere(-) nominală, anuală,%	2,5	1,9	1,6	0,0	-0,5	-0,6	
Depreciere (+)/apreciere reală (-), anuală,%	-0,2	-0,2	-0,1	-4,9	-5,2	-5,5	

Sursa: BNR, Institutul Național de Statistică, BCE

* Biroul Internațional al Muncii

Ella Kállai, PhD
Economist Șef
research@alphabank.ro

ALPHA BANK ROMÂNIA

Calea Dorobanților nr. 237B, sector 1

010566 București, România

Tel.: 08008 25742

Website: <https://www.alphabank.ro>

NOTĂ:

Acest raport, emis de Alpha Bank Romania, este oferit doar în scop informativ. Informațiile pe care le conține sunt întemeiate pe datele disponibile la o anumită dată și au fost obținute din surse considerate a fi de încredere, însă acuratețea/corectitudinea acestor informații nu poate fi verificată și/sau contestată de Alpha Bank Romania. Acest raport nu reprezintă un sfat, o recomandare, o ofertă sau o solicitare a unei oferte pentru orice fel de tranzacție. Raportul nu a fost conceput cu scopul utilizării în luarea deciziilor de investiții și nici cu scopul utilizării în prestarea unor servicii sau activități de investiții. Orice persoană care înțelege să folosească acest raport în luarea deciziilor de investiții, precum și în orice alt scop, își asuma în mod expres toate riscurile aferente. Raportul nu conține și nu este fundamentat pe date care ar putea fi considerate informații privilegiate conform prevederilor legale.

Alpha Bank Romania nu are nicio obligație să revizuiască acest raport sau să facă notificări în cazul în care orice informație conținută de acesta se modifică sau se constată ulterior a fi inexactă. Nicio garanție, expresă sau implicită, nu este oferită cu privire la acuratețea, completitudinea sau corectitudinea informațiilor și opiniilor conținute de acest raport sau adecvarea acestora pentru o anumită utilizare și nicio responsabilitate sau răspundere nu este acceptată de Alpha Bank România pentru orice daune directe sau indirecte care ar putea rezulta din utilizarea acestui raport sau a informațiilor pe care le conține, integral sau parțial. Orice reproducere sau republicare a acestui raport sau a unei părți a acestuia trebuie să menționeze Alpha Bank România ca sursă.